

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

**Directie Voeding
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Bezoekadres
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 98 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Berkenbosch, K. P. (Koen)
Beleidsmedewerker

T (070)-3406119
M (31)-655409895
kp.berkenbosch@minvws.nl

Kenmerk
762721-136247-VGP

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum **02 OKT. 2015**
Betreft Lokaal en nationaal alcoholbeleid

Geachte Burgemeester,

De afgelopen jaren is er regelmatig contact geweest tussen gemeenten en het ministerie van VWS over de Drank- en Horecawet (DHW). Via deze brief vraag ik graag uw aandacht voor een aantal ontwikkelingen op het terrein van de handhaving van de leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol. Tevens informeer ik u over een aantal ontwikkelingen het terrein van de DHW.

Toezicht en handhaving Drank- en Horecawet

Een belangrijk onderdeel van de DHW is de controle op de verkoopleeftijd voor alcohol van 18 jaar. Dit vanuit het gedeelde besef dat jongeren beschermd moeten worden tegen de zeer schadelijke gevolgen van alcohol. Vandaar dat vanuit VWS, in samenwerking met u en andere partners, de norm wordt uitgedragen dat het niet normaal is dat jongeren drinken.

Dit beleid werpt zijn vruchten af: het aantal jongeren dat drinkt is, mede door uw inspanningen waarvoor ik u erkentelijk ben, in de afgelopen jaren afgenomen. Tegelijkertijd is het helaas ook een feit dat het voor jongeren nog steeds zeer eenvoudig is om aan alcohol te komen. Het recente onderzoek van bureau Nuchter hierover bevat zeer teleurstellende en zorgwekkende cijfers: zo is in meer dan de helft van de supermarkten de naleving niet op orde.¹

Sinds 1 januari 2013 is niet langer het Rijk maar uw gemeente verantwoordelijk voor het handhaven van de DHW. In dit kader schrijft de wet voor dat gemeenten een preventie- en handavingsplan opstellen, dat uiterlijk per 1 juli 2014 vastgesteld diende te zijn door de Raad. Uit onderzoek naar deze plannen blijkt dat zeventig gemeenten nog geen preventie- en handavingsplan hebben vastgesteld.² Tevens blijkt dat de kwaliteit van de plannen die wel zijn vastgesteld vaak nog onvoldoende is: zo zijn de vier wettelijke verplichte onderdelen vaak niet opgenomen.

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2015/06/19/kamerbrief-voortgang-alcoholbeleid-en-nalevingscijfers-leeftijdsgrens-alcohol-en-tabak.html>

² <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2015/05/06/kamerbrief-over-onderzoek-preventie-en-handavingsplannen-drink-en-horecawet-dhw-2015.html>

Naar aanleiding van de resultaten van deze onderzoeken heb ik zowel met de betrokken branches als met een aantal van uw collega's goede gesprekken gevoerd. Het gedeelde gevoel van urgentie en verantwoordelijkheid om de wet op dit punt beter te handhaven sterkt mij in de overtuiging dat gemeenten, rijk en verstrekkers van alcohol samen nog een grote verbeterslag kunnen en moeten maken.

Kenmerk
762721-136247-VGP

Daarom roep ik u op om, indien er in uw gemeente nog geen preventie- en handhavingsplan van kracht is, te bevorderen dat dit spoedig het geval is. Tevens roep ik u op de bestaande plannen nog eens kritisch te bezien en de wet te handhaven bij onder meer supermarkten, horeca, slijterijen, sportkantines en evenementen die toch alcohol aan jongeren verstrekken. Voor eventuele terughoudendheid in de handhaving is in het licht van genoemde cijfers en vanwege het belang voor de gezondheid van jongeren, geen plaats. Graag help ik u daar bij vanuit mijn verantwoordelijkheid, door u te voorzien van een krachtig en bruikbaar instrumentarium.³ Uiteraard ben ik ook te allen tijde bereid met u hierover in overleg te treden.

Overige aandachtspunten Drank- en Horecawet

Mengformules (Blurring)

Graag wil ik deze gelegenheid gebruiken om u over een tweetal zaken nader te informeren. Allereerst over mengformules. Ik ontvang meerdere signalen van gemeenten dat zij, onder andere om de leegstand in winkelgebieden tegen te gaan, naar mogelijkheden zoeken om retail- en horecafuncties te vermengen (ook wel: 'blurring'). Deze zoektocht begrijp ik. Hier bied ik ook graag ruimte voor, uiteraard binnen de huidige kaders van de DHW. Samen met de Minister van Economische Zaken inventariseer ik daarom momenteel welke problemen er concreet ervaren worden door gemeenten, de retail en horeca in Nederland. Wij zullen de mogelijke knelpunten van de DHW in beeld brengen en deze meenemen bij de evaluatie van de DHW in 2016. De volksgezondheid en de openbare orde en veiligheid staan daarbij voor mij voorop.

Artikel 45 DHW

Er is het afgelopen jaar enige onduidelijkheid ontstaan over de handhaving van artikel 45 van de DHW. Dit betreft het verbod voor minderjarigen om alcohol in bezit te hebben in de openbare ruimte. Een toelichting hierop treft u in de bijlage aan.

³ Al uw handhavingsinstrumenten staan opgesomd in hoofdstuk 8.2 van de 'Handreiking DHW voor gemeenten' uit 2012, te vinden op Rijksoverheid.nl. Tot deze instrumenten behoren naast het opleggen van boetes o.a. ook het intrekken en schorsen van DHW vergunningen, maar ook de 'three strikes out maatregel' waarmee u de verkoop van alcohol in een supermarkt kunt verbieden.

Tot slot wil ik benadrukken dat ik zeer grote waarde blijf hechten aan een goede samenwerking met u en uw gemeente op het terrein van verantwoord alcoholgebruik. Ik ben er van overtuigd dat wij met een gezamenlijke inspanning een cultuuromslag in het alcoholgebruik onder jongeren kunnen bereiken. Ik zie er naar uit hier met u verder aan te werken.

Kenmerk
762721-136247-VGP

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Bijlage 1 - Landelijke ondersteuning voor gemeenten

Kenmerk
762721-136247-VGP

Het Ministerie van VWS beheert, samen met het Ministerie van VenJ, de wettelijke kaders van de DHW. Bovendien worden door VWS landelijke effecten van beleid gemonitord en via voorlichting wordt het publiek geïnformeerd, momenteel met name gericht op het versterken van de sociale norm NIX18. Er zijn verder diverse handreikingen en interventies ontwikkeld die via congressen en websites, bijvoorbeeld van Trimbos en/of het CCV, beschikbaar zijn. Via deze kanalen wordt bovendien de uitwisseling van lokale 'best practices' en kennis op het gebied van effectief alcoholbeleid gestimuleerd en gefaciliteerd.

- **NIX18**

Binnen diverse gemeenten en regio's wordt aandacht besteed aan NIX18. Wilt u weten wat, of heeft u zelf een goed voorbeeld dat u met andere gemeenten wilt delen, kijk dan op www.naar18jaar.nl.

- **Preventie- en handhavingsplan**

Het Trimbos-instituut heeft een model voor preventie- en handhavingsplannen opgesteld, waar u uw voordeel mee kunt doen⁴. Bovendien heeft het Trimbos-instituut ook nog een hulpmiddel ontwikkeld voor uw beleid, dat concrete, op uw lokale situatie afgestemde aanknopingspunten biedt voor uw preventie- en handhavingsplan. Deze zgn. 'scanner' is te vinden op www.lokaalmiddelenbeleid.nl. Om aan de kwaliteit van de plannen nog een impuls te geven zal ik zorgen dat het een centraal thema is tijdens het congres alcoholbeleid begin 2016. Meer hierover leest u verderop in deze bijlage.

- **Alcoholcongres**

Het Trimbos-instituut zal begin 2016 een groot congres organiseren over alcoholbeleid, speciaal gericht op uw medewerkers, zowel op het terrein van preventie als op toezicht en handhaving. Uw medewerkers kunnen op dit congres kennis en best practices uitwisselen.

- **Programma Veilige en gezonde horeca en evenementen**

Vanuit het programma Veilige en Gezonde Horeca en Evenementen (VGHE) kan het Trimbos-instituut gemeenten ondersteunen bij het vormgeven van een gezond en veilig horeca- en evenementenbeleid. Trimbos kan bijvoorbeeld advies op maat geven aan uw gemeente en wisselt kennis uit. Ook verzorgt het Trimbos-instituut trainingen, onder andere aan barpersoneel of politie. Onderdeel van het programma VGHE is bovendien een goede voorlichting aan jongeren en hun ouders over de risico's van alcohol- en drugsgebruik en roken. Zie voor meer info www.lokaalmiddelenbeleid.nl.

- **Alcoholvrije scholen**

Steeds meer scholen organiseren alcoholvrije schoolfeesten of werken aan een alcoholvrije school. Wilt u hier meer over weten? Meer informatie vindt u op www.alcoholvrijeomgeving.nl

- **Handreiking gezonde gemeente alcohol van CGL**

Het RIVM/Centrum Gezond Leven heeft een handreiking laten ontwikkelen waarin informatie over het goed vormgeven van lokaal alcoholbeleid is gebundeld. Deze Handreiking Gezonde Gemeente (thema deel alcohol) vindt u op: www.loketgezondleven.nl/gezonde-gemeente/alcohol.

⁴ <http://www.lokaalmiddelenbeleid.nl/alcohol/preventie-en-handhavingsplan/model-preventie-handhavingsplan-30.html>

- Bevordering horizontale verantwoording

Ik wil deze gelegenheid ook gebruiken om u te wijzen op KING, het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten. Dit instituut is onderdeel van de VNG en vervult een ondersteunende taak voor gemeenten op het gebied van informatie. Onder andere voor de verantwoording van het college van B&W naar de gemeenteraad, zowel op taken die de gemeente in autonomie uitvoert als die in medebewind. Via de website www.waarstaatjegemeente.nl krijgen gemeenten inzicht in hun prestaties op verschillende maatschappelijke terreinen en kunnen zij o.a. onderling vergelijken in welke mate de taken en bevoegdheden van de DHW worden toegepast.

Kenmerk
762721-136247-VGP

- Jonge en flexibel inzetbare handhavers

Bij de handhaving van de leeftijdsgrenzen zie ik hierbij twee knelpunten: de herkenbaarheid en de leeftijd van de toezichthouders. Er lijkt behoefte aan jongere en meer flexibel inzetbare handhavers en veel gemeenten werken daarom reeds samen, via convenanten wordt de uitwisseling van toezichthouders geregeld. Ik span mij bovendien in om waar mogelijk obstakels in wet- en regelgeving die uitwisseling belemmeren, weg te nemen. Ik ben hierover onder andere in gesprek met mijn collega van Veiligheid en Justitie.

Om het aanbod van toezichthouders te verjongen is er overigens voor gezorgd dat de opleiding tot toezichthouder DHW is opgenomen in het reguliere onderwijs (Opleiding: Handhaver Toezicht en Veiligheid). Hierdoor verjongt in de toekomst de populatie van gekwalificeerde mensen die kunnen worden aangewezen als toezichthouder.

Bijlage 2 - Handhaving artikel 45 DHW

Kenmerk
762721-136247-VGP

Er is het afgelopen jaar enige onduidelijkheid ontstaan over de handhaving van artikel 45 van de DHW. Dit artikel schrijft voor dat het verboden is voor minderjarigen om op voor het publiek toegankelijke plaatsen alcoholhoudende drank aanwezig te hebben of voor consumptie gereed te hebben. Dit is één van de onderdelen uit de wet waarop de boa's met een diploma Toezichthouder Drank- en Horecawet toezien. Op 24 februari 2015 is via de website van de Exameninstelling Toezicht en Handhaving, in overleg met het ministerie van VenJ, aangegeven dat daarnaast ook gemeentelijke boa's zonder het diploma Toezichthouder Drank- en Horecawet in de domeinen I (Openbare ruimte) en II (Milieu, welzijn en infrastructuur) bevoegd zijn om hun *opsporingsbevoegdheden* toe te passen ter handhaving van artikel 45 DHW, inclusief de bevoegdheid om een strafrechtelijke geldboete op te leggen.⁵

Gezien de aard van zijn functie, opleiding en taakomschrijving ziet de opsporingsbevoegdheid van de gemeentelijke boa (zonder diploma Toezichthouder Drank- en Horecawet) alleen op overtredingen van artikel 45 DHW in de openbare ruimte. Voor toezicht op de naleving van de DHW binnen horecagelegenheden (waaronder art. 45 DHW) en eventueel handhavend optreden binnen horecagelegenheden kunnen alleen gemeentelijke boa's worden ingezet, die in het bezit van een diploma Toezichthouder Drank- en Horecawet. Zij zijn immers opgeleid om te werken in horecagelegenheden en om te gaan met de daarbij behorende specifieke risico's. Ik benadruk dan ook het belang van het opleiden van voldoende boa's tot gediplomeerd Toezichthouder Drank- en Horecawet.

Zij beschikken voor die bepaling dan niet tevens over de *toezichtsbevoegdheden* van de Awb (want zij voldoen niet aan artikel 3, onder a, van de Regeling toezichthoudende ambtenaren Drank- en Horecawet), maar die zijn bij constatering van een overtreding in de openbare ruimte ook niet nodig. In zo'n geval kunnen zij immers hun *opsporingsbevoegdheden* gebruiken. Ook kunnen zij bijvoorbeeld inzage van een identiteitsbewijs vorderen op grond van artikel 8, tweede lid, Politiewet 2012. Hun bevoegdheid tot opsporing van het in artikel 45 DHW strafbaar gestelde feit ontleen zij aan de toekenning van opsporingsbevoegdheid krachtens artikel 142 Wetboek van Strafvordering, hun akte van beëdiging en de omschrijving van het betrokken domein in de domeinlijsten van de Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar (Stcrt. 2015, 16504). Zie voor domein I de vermelding van de DHW bij nummer 6 van de domeinlijst en voor domein II de vermelding bij nummer 22 van de domeinlijst met de verwijzing naar de wetten, genoemd in artikel 1 van de Wet op de economische delicten (waaronder de DHW). Zie verder: <http://www.exth.nl/handhaving-art-45-dhw/>